

[Socialministeren]

nesker, som for en dels vedkommende har ret sårbare indkomstforhold. Endelig er det også en gruppe mennesker, der har meget forskellige indkomstforhold. Derfor er det ikke så ligetil at sige, at det betyder det og det.

Omvendt betyder det selvfølgelig ikke, at man ikke kan gøre det klart, hvad konsekvenserne bliver for de forskellige pensionistgrupper, og jeg er selvfølgelig fuldstændig villig og parat til at belyse alle de konsekvenser, der ligger i lovforslaget.

Der har været rejst en række spørgsmål. Både fru Pia Christmas-Møller og fru Eva Kjer Hansen og også hr. Tom Behnke var inde på, hvad det betød for folk med egenpension, og det er klart, at forslaget her kan ikke ses løsrivet fra skattereformen. Der sker meget klart en justering af det sociale område i lyset af den skattereform, man for øjeblikket forhandler om, og set i sammenhæng med skattereformen vil hovedprofilen være lettelse til folk med egenpension og anden indkomst end folkepensionen eller end den offentlige pension. Man kan sige, at det belyser dilemmaet med hensyn til, at hvis man vil nedsætte skatteprocenterne, kan det få nogle fordelingsvirkninger, og de kan være tilsigtede, men de kan også virke utilsigtet for gruppen med en stor indkomst ved siden af. Vi har så valgt at regulere på grundpensionen i forhold til pensionstillægget.

Den anden konsekvens, der selvfølgelig vil være af en bruttoficering af pensionerne, er jo, at rådighedsbeløbet bliver afhængigt af kommuneskatten i den kommune, man bor i – fru Lilli Gyldenkilde var inde på de store forskelle mellem København og Ølgod – og det er en konsekvens af forskellige skatteprocenter, som jo også andre befolkningsgrupper må leve med. Men det betyder bestemt ikke, at vi ikke skal se på konsekvenserne og under udvalgsarbejdet meget nøje gennemgå, hvordan det samlede billede er. Men blot til oplysning for fru Lilli Gyldenkilde: Det er ikke derfra, forskellen stammer, altså ikke ud fra en tilsigtet fordelingsvirkning.

Det er klart, at det også helt konkret skal belyses i det omfang, der overhovedet er tale om tabere, men jeg kan sige, at vi taler om meget små tal. Det fremgår også af materialet, at 95 pct. af pensionisterne vil blive vindere, selvfølgelig i større eller mindre omfang, men at der vil være små grupper, der kan få tab. Jeg synes,

at det er et af de spørgsmål, vi sammen med de mange andre spørgsmål, der er blevet rejst, skal tage op under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 315:

Forslag til lov om kommunal aktivering.
Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, hr. Jørn Pedersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

Den lov om kommunal aktivering, vi skal behandle i dag, er en del af regeringens samlede forslag til at løse beskæftigelsesproblemet. Sammen med de øvrige arbejdsmarkedstiltag er forslaget udtryk for et skift i arbejdsmarkeds- og socialpolitikken væk fra en passiv og over til en aktiv indsats.

Et af de vigtigste punkter i forslaget er derfor, at kommunerne får pligt til at aktivere kontanthjælpsmodtagere på over 25 år. Samtidig får denne gruppe krav på at få lagt en plan for, hvordan deres videre forløb skal foregå.

Også over for de unge, der ofte står foran arbejdsmarkedet for første gang, forstærkes indsatsen. Kommunernes pligt til beskæftigelse eller uddannelsesaktivering udvides, således at der nu skal gives et tilbud på 20 timer ugentlig strækkende sig over 6 måneder. Samtidig

[Grete Schødt]

gøres reglerne mere fleksible, således at selve visitationsperioden for de helt unge under 21 år udvides fra 2 til 4 uger. Det skulle give mulighed for en styrket indsats over for dem, der har det største behov.

Vi er ofte blevet beskyldt for, at vi producerer for mange love og regler her i Folketinget, som er uigennemskuelige for borgerne, og det er der nok noget om. Derfor er det også glædeligt, når der som i dette tilfælde er tale om en udvikling i en anden retning. Lovforslaget samler en række bestemmelser om det samme, nemlig aktivering af kontanthjælpsmodtagere. Jeg synes faktisk, når man læser lovforslaget igennem, at tingene kommer i en fornuftig, sammenhængende rækkefølge. Selv om formuleringerne selvfølgelig stadig kan være noget lovgagtige, mener jeg, at det er et skridt i den rigtige retning at samle bestemmelserne, der gælder på dette område, i en overskuelig lov.

Jeg er også glad for, at loven indebærer en indsats mod den kassetænkning, vi desværre ser flere og flere steder, og selv om man godt kan forstå de ofte hårdt trængte kommuner, er en skattekrone nu altså én gang en skattekrone, og vi må her i Folketinget gøre vores til, at pengene anvendes bedst muligt.

Men som jeg sagde indledningsvis, er det bedste i denne lov, at den er udtryk for en aktiv og ikkeopgivende holdning. Vi skal huske på, at de personer, som denne lov kommer til at omfatte, i mange tilfælde har været væk fra arbejdsmarkedet i en længere periode eller måske aldrig har haft et arbejde.

Hvis vi lader stå til og bare giver disse mennesker en månedlig check, udstøder vi dem for alvor af samfundet, og det er ikke vejen. Vi må påtage os vores ansvar og hjælpe disse personer i gang så godt som muligt. Det giver denne lov bedre muligheder for, og derfor kan Socialdemokratiet støtte lovforslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu har vi netop hørt fra den socialdemokratiske ordfører, at der med dette lovforslag er tale om et skift i arbejdsmarkedspolitikken. Jeg synes nok, at det ligner til forveksling falsk varedeklaration. Ja. Det skulle da lige være for den udhuling af ungdomsydelsesordningen, som forslaget lægger op til, for der er faktisk tale om en forringelse af indsatsen over for de helt unge i forbindelse med udhulingen af visitationsbestemmelserne.

For os i Det Konservative Folkeparti var det en afgørende landvinding, da vi fik gennemført ungdomsydelsesordningen, hvorefter alle unge fik krav på et tilbud praktisk taget samme dag, de mødte op på socialforvaltningen for at få støtte på grund af ledighed. Vi havde en 14 dages visitationsperiode, for der skal jo lige være tid til det praktiske, og det stod vi meget hårdt fast på i forbindelse med februar månedens aktiveringsforhandlinger. Vi gav os for en periode i forbindelse med forliget, sådan at man kunne vente i op til 5 uger med at give et konkret tilbud for den helt unge gruppe. Men det var også absolut det længste, vi kunne strække os.

Nu ser vi, at Socialdemokratiet og de øvrige partier i rødkløverregeringen fortsætter udhulingslinien i forbindelse med en udvidelse af visitationsperioden til 6 uger for de helt unge. Det synes vi er overordentlig betænkeligt og ærgerligt. Derudover lægger man op til at komplicere visitationsbestemmelserne for de ældre aldersgrupper, og det er uklart, hvorvidt det faktum, at en person får et introduktions- og vejledningstilbud, i sig selv udskyder visitationsperioden, eller om det er sådan, at den pågældende skal i gang med vejlednings- og introduktionsforløbet og derefter kan vente i op til 12 uger med at få et konkret tilbud. Det vil vi gerne have svar på. Hvad ligger der egentlig i de utroligt gnidrede og bureaukratiske visitationsbestemmelser, som forslaget lægger op til?

Nu er det jo ikke skidt alt sammen, men jeg mener heller ikke, at der er belæg for at kalde det et skift i arbejdsmarkedspolitikken. Overordnet set mener jeg sådan set, at der er tale om en videreførelse af det skift, der blev gennemført af den borgerlige regering, nemlig princippet om, at passive ydelser skulle gøres aktive, og det glæder mig set ud fra den synsvinkel, at Socialdemokratiet og de øvrige partier i regeringen følger den linie. Det er også ud fra den overordnede vinkel, vi vurderer forslaget. Vi betragter udvidelsen af selve tilbudsperioden som en forbedring. Vi vil vurdere konsekvenserne af udvidelsen af kravet til timetallet, vi vil vurdere effekt i forhold til omkostning, og vi vil i særlig grad have afklaret, hvad der ligger i lovforslagets bemærkning om, at det nu bliver nemmere for kommunerne selv at vælge, hvilken aflønning kontanthjælpsmodtagere over 25 år skal have.

[Pia Christmas-Møller]

Jeg synes, det er udmærket, at kontanthjælpsmodtagere over 25 år bliver draget mere med ind, men vi står lidt uforstående over for, at man ikke kan stille krav til de personer, der er over 25 år. Man vil kun modregne i godtgørelsen, hvis en person over 25 år afviser et relevant tilbud. Vi synes faktisk, at det bør være muligt for kommunerne helt frit at tage stilling til, hvad konsekvenserne skal være i forbindelse med et afslag på et ordentligt tilbud, hvis man i øvrigt får kontanthjælp efter reglerne om, at det er begrundet i ledighed. Vi synes, det er lidt problematisk.

Igangsætningsydelsen er vi overordnet positiv over for. Det er rimeligt, at kontanthjælpsmodtagere også får mulighed for at gå i gang med at drive selvstændig virksomhed, ligesom dagpengemodtagere har denne mulighed.

Der er altså lidt blandede bolcher i dette lovforslag, der er en sammenskrivning af eksisterende regler. Vi vil se konstruktivt på det i udvalget, men vi er overordentlig betænkelige ved den udhuling, som finder sted specielt for de helt unge.

Vi kan støtte ideen om, at der bliver udarbejdet individuelle handlingsplaner for de kontanthjælpsmodtagere, som er fyldt 25 år. Vi synes faktisk, at det er lidt vigtigt, at der kommer perspektiv ind i indsatsen.

Som det er fremgået, ser vi nogle positive elementer i forslaget, men vi ser altså også nogle tidsler, som vi bestemt må have fjernet, for vi kan ikke være med til yderligere at forringe ungdomsydelsesordningen.

Vi synes faktisk også, at det er lidt betænkeligt, at en flertalsregering tillader sig at komme med et sådant forslag så kort tid efter, at vi netop har indgået et forlig, når man oven i købet ved, at det har været et meget ømt punkt for forligspartneren. Vi synes faktisk, at dette ligner lidt forligsbrud, hvis man vil tromle det igennem på tværs og på trods af, hvad vi synes. Det er vi selvfølgelig kede af, men vi håber, at også regeringspartierne vil møde os positivt og konstruktivt i forbindelse med det forestående udvalgsarbejde.

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg deler bestemt ikke den socialdemokratiske ordførers store begejstring for dette lovforslag. Det er da rigtigt, at der er nogle ting, der peger i den rigtige retning, men der er så be-

stemt også ting, der går i den forkerte retning. Jeg må sige overordnet om lovforslaget, at det jo stort set mest er en sammenskrivning af nogle regler, der er ikke mange nye initiativer, og det løser ikke nogen af de problemer, vi netop har beskæftiget os med i dette forår.

Jeg skal først og fremmest dybt beklage, at regeringen nu foreslår en forlænget visitationsperiode for de helt unge kontanthjælpsmodtagere. I Venstre er vi klart imod at forlænge visitationsperioden. Vi synes jo netop, det rigtige er, at vi får de unge aktiveret med det samme, og denne aktivering er allervigtigst, når det drejer sig om de unge, for det er så vigtigt at undgå, at de bliver hængende i det passive system. Det har været meget vigtigt for os hele tiden at holde fast i, at de praktisk talt den dag, de tropper op på socialkontoret, bliver sendt ud i et beskæftigelsestilbud.

Til gengæld synes jeg, det er meget positivt, at der nu foreslås en forlængelse af beskæftigelsesperioden, så den både bliver over en måned ekstra i forhold til i dag, og at der også bliver mulighed for flere timer. Det synes jeg er et af de elementer, der er et skridt i den rigtige retning.

Kommunerne får med dette lovforslag pligt til at give et tilbud til kontanthjælpsmodtagere over 25 år inden for 12 uger. Det synes jeg er glimrende, men jeg synes, der er uklarhed om, hvilke konsekvenser det måtte have for kontanthjælpsmodtageren, hvis denne ikke er interesseret i at tage imod det tilbud, kommunen stiller med. Vi har jo netop haft mange eksempler på kommuner, der har forsøgt at give tilbud til kontanthjælpsmodtagere, men hvor kontanthjælpsmodtagerne bare har undladt at møde op, fordi det ikke har haft nogen konsekvenser. Vi synes i Venstre, at der er et stærkt behov for nogle sanktionsmuligheder for kommunerne i de tilfælde, hvor man ikke vil deltage i de beskæftigelsestilbud, der tilbydes fra kommunernes side.

Vi må under udvalgsarbejdet se nærmere på de ydelser, der ligger i lovforslaget. Jeg synes, der er nogen uklarhed med hensyn til, hvor store beløb det handler om.

Og så må jeg sige, at jeg undrer mig over beregningen af de økonomiske konsekvenser af dette her lovforslag. Det fremgår af lovforslaget, at der vil være merudgifter på 48 mio. kr. i forbindelse med aktivering af kontant-

[Eva Kjer Hansen]

hjelpsmodtagere under 25 år, men man har fuldstændig undladt at beregne de økonomiske konsekvenser af en aktivering af kontanthjælpsmodtagere over 25 år, og det stiller jeg mig stærkt uforstående over for. Under den diskussion, vi havde om det foregående lovforslag, hørte jeg ministeren svare, at man i forbindelse med bruttoficeringen regner med et konstant antal af kontanthjælpsmodtagere i forhold til i dag, og så må man jo også i forbindelse med dette lovforslag kunne komme med en vurdering af, hvad de økonomiske konsekvenser måtte være.

Igang sætningssydelser er jeg positivt indstillet over for, men til gengæld må jeg tage skarp afstand fra den foreslåede forsøgspulje. Jeg kan måske godt forstå, at socialministeren gerne vil have en pulje at kunne dele ud af til gode formål, det er sikkert enhver ministers ønske – i hvert fald i den nuværende regering – men mit synspunkt er, at hvis man absolut vil dele flere penge ud til gode formål, må man gøre det i forbindelse med den generelle lovgivning.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil gerne komme med nogle kommentarer i anledning af de bemærkninger, både Venstres og De Konservatives ordfører fremførte om visitationsperioden. Jeg mener faktisk, at der overhovedet ikke er tale om en udhuling. Der er faktisk tale om realitetssans, for det betyder, at kommunerne nu får mulighed for at tilrettelægge noget arbejde, noget beskæftigelse. Der står i lovforslagets tekst nederst på første side, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte et vejlednings- og introduktionsprogram af en varighed på indtil 6 uger, men der er jo ingen, der forhindrer kommunerne i at sætte de unge i gang dagen efter, hvis det er muligt.

Jeg synes, vi skal prøve at komme væk fra de dér kunstige åndedræt, som vi har set for mange af, hvor man opfinder nogle projekter, hvor man sætter disse mennesker i gang med noget, der rent faktisk ikke fører til noget særlig fornuftigt. Så der er altså trods alt noget godt i dette her.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Fru Eva Kjer Hansen nævner i sit indlæg

kommunernes ønske om at have sanktionsmuligheder over for de kontanthjælpsmodtagere, som ikke møder op, når de skal have beskæftigelsestilbud. Jeg er på mange måder enig med fru Eva Kjer Hansen i bekymringen. Jeg kender fra egen erfaring helt godt til at stå med denne magtesløshedsfølelse, at nu har man sat noget i gang, og så bliver det ikke modtaget. Men jeg må altså fastholde, at sanktionsmuligheder ikke kan bruges i forhold til kontanthjælpen. Man kan ikke trække i en ydelse, der gives for at sikre, at mennesker overhovedet kan overleve. Vi må altså tænke på andre muligheder, men jeg er enig i, at vi skal drøfte det under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det var lige de sidste bemærkninger om, at det er et beløb, der er så lavt, jeg tror endda, der blev sagt, at det er for overlevelsens skyld, at man nok får disse penge. Hvis det er tilfældet, hvis disse mennesker er i en situation, hvor de har så meget behov for disse penge, hvorfor udebliver de så fra beskæftigelsestilbudene? Hvorfor dukker de ikke op? Altså vi taler jo ikke om folk, der er blevet syge og har influenza og sådan noget – det er jo helt legitimt, at man er syg og ikke kan møde op på arbejde. Men de, som bare ikke kommer, må jo ad en eller anden anden vej have mulighed for en indtægt, hvis det er så livsnødvendigt at få disse penge. Nej, grunden til, at de ikke kommer, er, at de ved, at i dag sker der intet ved, at de lader være med at komme. De kan blive liggende på divaneseeren og få alle pengene alligevel. Derfor gider de ikke komme.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg tillader mig at have et lidt mere differentieret syn på dette område end det, hr. Tom Behnke giver udtryk for. Jeg tror, at de fleste, der har arbejdet inden for socialvæsenet, ved, at der er tilfælde, hvor man virkelig må undre sig over, at disse mennesker ikke dukker op og tager imod et ordentligt tilbud. Men sådan er virkelighedens verden, og så kan vi undre os nok så meget herinde.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er til fru Grete Schødts, som afviser, at der er tale om en forringelse af ungdomsydelsesordningen for de helt unge. Er fru Grete Schødts ikke enig med mig i, at når visitationsperioden udvides permanent til 6 uger, er der tale om forringelse, når den ordinære ordning indebærer en visitationsperiode på 2 uger?

Vi gik med til en midlertidig ordning i forbindelse med aktiveringsaftalen for februar måned, hvor kommunerne, hvis de ikke kunne finde aktiveringstilbud, kunne få lov til at vente i op til 5 uger. Det var en midlertidig ordning, som skulle tage toppen af det pres, som Socialdemokratiet hævdede man var under i en del kommuner, specielt storbykommunerne. Kan fru Grete Schødts ikke give mig ret i, at det er yderst realitetsbetonet at give en sådan dispensationsadgang midlertidigt? Kan fru Grete Schødts ikke give mig ret i, at det er overordentlig interessant for unge at få et tilbud hurtigst muligt? Hvorfor skal vi nu gøre en forringelse permanent? Man kan vel ikke forvente, at kommunerne permanent ikke kan leve op til at give denne lille aldersgruppe en chance allerede fra starten. Og ugerne betyder meget i den aldersgruppe.

Jeg synes, at fru Grete Schødts bør gå herop på talerstolen og medgive mig, at der er tale om en permanent forringelse af ungdomsydelsesordningen for så vidt angår de helt unge, og at der er tale om, at man her fra et flertals side griber ind i en aftale, hvor vi netop meget imod vores ønsker imødekom Socialdemokratiet med en midlertidig ordning i februar måned – det er altså ganske få måneder siden.

(Kort bemærkning).

Grete Schødts (S):

Jeg vil gerne gentage over for fru Pia Christmas-Møller, hvad jeg sagde før. Der er intet som helst til hinder for, at en ung kan komme i beskæftigelse eller i uddannelse meget tidligere, hvis kommunerne har redskabet, der skal til, for at det kan lade sig gøre.

Fru Pia Christmas-Møller henviser til visitationsperioden på 2 uger og begrundet, hvorfor man lavede en visitationsperiode på 4 uger. Men fru Pia Christmas-Møller må da give mig ret i, at den blev lavet, fordi kommunerne simpelt hen ikke kunne efterleve lovens krav. De kunne simpelt hen ikke skaffe de unge menne-

sker i job og i beskæftigelse. Fordi vi ved, at problemet er der, stiller vi nu nogle større krav, nemlig om en periode på op til 6 uger, og det er absolut ikke nogen forringelse efter de betragtninger, jeg gør om dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nej, jeg kan ikke bekræfte, at alle kommuner ikke kunne leve op til den forpligtelse, der lå i den ordinære ungdomsydelsesordning. Tværtimod fik vi gang på gang at vide, at en række kommuner faktisk levede fint op til de forpligtelser, der lå. Nogle havde oven i købet selv på eget initiativ udvidet ordningen til også at gælde ældre aldersgrupper, sådan som Socialdemokratiet nu foreslår det lovfæstet – hvilket vi støtter.

Men sandheden er jo, at der var nogle socialdemokratiske ledede kommuner, som havde svært ved at leve op til forpligtelserne i loven. Det er jo sandheden – for et mindretal. Det var et særligt, socialdemokratiske hensyn, der på den måde blev taget via ændringen i foråret, og det var en klar indrømmelse, vi var nødt til at give. Men vi vil altså ikke være med til at gøre den situation permanent, og vi synes ærlig talt, det er for ringe, at den socialdemokratiske ledede regering nu regner med, at samtlige kommuner ikke kan leve op til at give de helt unge et tilbud. Vi synes faktisk, det er et meget ringe ambitionsniveau, og jeg synes, det er et ærgerligt signal at sende til de mange unge, som har svært ved at komme i gang med uddannelse og arbejde m.v.

Derudover vil jeg gerne stille et spørgsmål: Er det sådan, at unge på ungdomsydelse efter lovforslaget kan afslå et tilbud, uden at det får konsekvenser? Det vil jeg gerne have helt afklaret; det er lidt vanskeligt at se tydeligt ud af lovforslagets bestemmelser kombineret med bemærkningerne. For så har vi jo at gøre med en massiv forringelse af hele ideen bag ungdomsydelsesordningen. Det spørgsmål vil jeg meget gerne have afklaret her med det samme.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Må jeg stille fru Pia Christmas-Møller følgende spørgsmål: Hvornår har det været sådan i lovgivningen om ungdomsbeskæftigelse, at

[Lilli Gyldenkilde]

de unge er blevet frataget deres kontanthjælp, såfremt der har været problemer, fordi de ikke er mødt op? Sådan har det nemlig aldrig været. Og man skal lade være med at stå her og sige, at nu kommer der et forslag, som betyder, at nu kan de unge bare gøre hvad som helst. Dette forslag handler om, at kommunerne får en forpligtelse, de unge får en rettighed, til et 20-timers-arbejde i 6 måneder.

Men man kan ikke tage det yderste sikkerhedsnet fra folk, og det skal man heller ikke kunne. Og det har man heller ikke kunnet under den forrige regerings ledelse.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Vi havde jo dette spørgsmål oppe i et samråd, så vidt som jeg husker. Dengang fik vi jo af ministeren at vide, at det ikke kunne lade sig gøre at gå en måned tilbage og trække en måneds betaling. Men det, der er mulighed for i den lovgivning, vi kører efter i øjeblikket, er at lave dag til dag-udbetalinger, og så vil det kunne lade sig gøre at tilbageholde pengene, hvis vedkommende ikke møder frem.

På spørgsmålet til ministeren om, hvor den grænse fra én dag og op til en måned så går, blev der sagt, at det var et skønsspørgsmål, og at afgørelsen om, hvor grænsen skulle gå, måtte træffes i Det Sociale Ankenævn. Man kan ikke trække en måned ad gangen, men man ville kunne trække 1, 2, 3, 4 dage – jeg ved ikke, hvor mange dage, for det afhænger af en konkret afgørelse – men det *kan* lade sig gøre at gå ind og trække, hvis man vil.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Så går vi tilbage til talerrækken.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette forslag er et af de forslag, som man må betragte som værende kontroversielt ikke alene i Socialdemokratiet og i SF, men såmænd i mange kredse.

På den ene side er det klart, at når unge mennesker kommer på bistandskontoret og må have et forsørgelsesgrundlag, fordi de ikke kan få arbejde og ikke er kommet i gang med en uddannelse, så er der megen fornuft i, at man tilbyder dem enten en uddannelse eller et arbejde. På den anden side er der nogle, der kal-

der det for tvangsarbejde for bistandshjælpen. Det er inden for det råderum, om jeg så må sige, at man skal finde sine ben. Og det er klart, at i alle grupper – undtagen de borgerlige politikeres gruppe, men i hvert fald i Socialdemokratiet og i SF, tror jeg – har man det lidt ambivalent med det her.

Jeg kan sige som ordfører på sagen, at jeg for mit eget vedkommende har det sådan, at jeg synes, det værste, man kan gøre ved unge mennesker, er at lade dem være i fred. Det betyder faktisk, at man lader dem gå på en ydelse, som på en måde er en håbløshedsydelse, fordi det er det yderste, man kan klare sig for. Det er det yderste netværk overhovedet.

Så ved jeg godt, at der er nogle, der siger: Nå ja, men når jeg alligevel ikke kan få arbejde, så vil jeg meget gerne arbejde i sociale, humanitære, eller hvad man nu kan finde på af sammenhænge. Og der er også en del, der gør det. Der er også en del unge mennesker, som har en eller anden kunstnerisk åre, som de udnytter, mens de går på denne bistandshjælp. Og det synes jeg er strålende. Og det synes jeg de fortsat skal have lov til.

Et af spørgsmålene til dette lovforslag vil være: De unge mennesker møder op og siger f.eks.: Jeg er med i et team af nogle gutter og måske nogle guttinder; vi sidder og laver digte, og vi sidder og laver lidt maleri, og vi sidder og laver lidt billedkunst og har det egentlig godt og skægt med det, og vi mødes ovre i Aktivitetshuset hver dag. Kan det så ikke betragtes som et arbejde? Det synes jeg det er ret vigtigt at man får en diskussion af i forbindelse med dette forslag.

Problemet er jo ikke så meget, at man skal gå meget højt op i, hvor lang en visitations- og vejledningsperiode der er, og at den kan blive for lang. Problemet er, at i masser af kommuner er det et problem at skaffe alle disse tilbud – uanset hvad vi har hørt her i dag. Og der vil jo skulle skaffes flere tilbud, for ovre hos arbejdsministeren ligger der et forslag, som egentlig ligger ret tæt op ad dette forslag. Så der bliver brug for alle de job, der overhovedet kan stemples op af jorden.

Det, jeg er optaget af, er derfor at få så stor en åbning som muligt, sådan at også unge, som godt kan beskæftige sig selv med nogle ting, som der er fornuft i, kan få lov til at få det betragtet som et arbejde. Det er en slags udvi-

[LIII Gyldenkilde]

delse af arbejdsbegrebet, som vi havde meget inde i vores diskussioner om aktiveringsforligene tidligere, hvor vi kom et bitte nøk, et bitte stykke ad vejen, og det håber jeg at vi kan få med i debatten om dette forslag.

Lad mig også sige, at SF aldrig har ment, at der var fornuft i at lave så hurtig en vejlednings- og planlægningsfase som muligt ud fra den betragtning, at mange af de unge, der henvender sig, henvender sig, fordi de er færdige med en uddannelse. De får ikke uddannelsesstøtte, før de begynder på en ny uddannelse, og kommer derfor på bistandskontoret, for de har jo ikke noget at leve af, når de er færdige med det ene, og før de skal i gang med det andet.

I de tilfælde har vi i SF hele tiden syntes, at det simpelt hen er for galt, at man skal ud at stampe job op af jorden til mennesker, som vi ved den 1. august eller september begynder på en ny uddannelse på uddannelsesstøtte, mens andre virkelig har brug for, at man tager hånd om dem og hjælper dem i gang med noget, der måske kan føre til, at de året efter kan gå ind i en uddannelse.

Noget arbejds- og uddannelsesintroducerende, som man kan gå i gang med med det samme, ville jo være en lykke. Men nej, i stedet for skal man i gang med dem alle sammen på én gang, og de, der ikke har brug for det, skal absolut ind i det, mens de, der har brug for det, ikke kan få pladserne, fordi de bliver brugt på de andre. Det synes vi er tosset. Derfor har vi hele tiden sagt, at det ikke gør spor, at vejledningsfasen bliver lidt længere.

Vi er tilfredse med den, der er indeholdt i forslaget. Vi ville godt have den udvidet til 13 uger på hele området, men det skal ikke skille os ad; vi kan sagtens få det igennem med SF's stemmer. Men jeg havde håbet på, at vi kunne være kommet lidt længere med det. Det kan vi ikke, kan vi høre, men så må det i hvert fald ikke blive mindre end det her.

Vi støtter stort set forslaget set i sammenhæng med det forslag, der ligger hos arbejdsministeren. Bliver det en realitet, kan vi også støtte det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu fik ministeren ikke lejlighed til at komme på talerstolen til afklaring af det spørgsmål,

jeg stillede, men jeg mener, det er rimeligt at give ministeren en chance for at komme op og forklare Folketinget, herunder særlig SF, hvordan den eksisterende ungdomsyddelsesordning egentlig fungerer. Og jeg vil tillade mig at citere fra Social ABC, som vi jo ofte anvender til oplag af forskellige forhold. Der står på side 284 om ungdomsyddelsesordningen:

»For de unge ledige er der tale om en ret til et beskæftigelsestilbud, men også en pligt til at modtage tilbudet, fordi kontanthjælpen falder bort efter et afslag.«

Jeg vil gerne spørge ministeren, om der sker ændringer i dette forhold i forbindelse med lovforslaget, og om ministeren så ikke vil erkende, at der er tale om en massiv udhuling af den eksisterende ungdomsyddelsesordning, tendrende til forligsbrud?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Der er ingen ændringer i det forslag, der ligger her, i forhold til den eksisterende ungdomsyddelsesordning.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg takker ministeren for svaret, men vil gerne have helt klart præciseret, at den eksisterende ungdomsyddelsesordning både før og efter dette lovforslag indebærer, at de unge har en pligt til at tage imod et relevant tilbud fra kommunen; ellers bortfalder kontanthjælpen.

Vi er nødt til at få det afklaret, så fru Lilli Gyldenkilde ikke går herfra med den misforståelse.

Tom Behnke (FP):

Det er et særdeles relevant spørgsmål, der bliver debatteret, for hvis ikke der er tale om nogen reelle ændringer i forhold til virkelighedens verden, forekommer det lidt underligt, at man i formuleringen af paragrafferne og bemærkningerne dertil fuldstændig har udeladt ordet pligt. Jeg synes, der er noget, der ikke hænger sammen, men o.k., nu har vi da hørt ministerens ord for det.

Dette forslag indeholder for mig at se reelt set kun ét nyt punkt, nemlig den pligt, kommuner får til at stille tilbudet til rådighed for personer over 25 år, altså en udvidelse af ordningen. For personer over 25 år indtræder pligten så først efter 12 måneder.

[Tom Behnke]

Men der er også det, at man gør den svagt udvidede visitationsperiode for de yngste af de ledige permanent. Det er den debat, der har kørt lidt frem og tilbage. Der er jeg ikke så optaget af, om det skal være 2, 3 eller 4 uger, eller 6 uger for den sags skyld. For mig at se er det væsentlige, når man nu har vedtaget, at man skal have disse ordninger for de unge mennesker, at man i hvert fald finder den rigtige løsning, og at man tager sig tid til at finde den rigtige løsning. Det er det, der har været problemet, og det er det, vi har diskuteret. Jeg troede egentlig, det var en permanent udvidelse, da man i sin tid lavede den midlertidige udvidelse af visitationsperioden, og det generede mig ikke på det tidspunkt. Derfor skal det heller ikke genere mig på nuværende tidspunkt.

At man går over til at køre efter ungdomsydelsesordningen, synes jeg også er i orden. Efter argumentationen at dømme bliver det også en positiv ting. Men jeg synes alligevel, det efterlader nogle spørgsmål, og vi er nødt til at se på, hvilke konsekvenser det får.

Men én ting er i hvert fald sikkert, og det er, at det er en klar, positiv fordel, at der bliver en ensartet finansiering inden for det offentlige system af disse ordninger. Vi får en ensretning, der bevirker, at man ikke i kommunerne kan sidde og spekulere i, hvor man skal sende de ledige hen for at slippe billigst muligt. Det synes jeg er positivt, og det har jeg i hvert tilfælde savnet også på dette felt.

Til gengæld er der en bestemmelse, der uvidner mulighederne for, hvad man kan lave, når man bliver sat i beskæftigelse, og den udvidelse, der er lagt op til på det sociale, humane og kulturelle område, er ikke noget, som Fremskridtspartiet kan støtte; det tror jeg heller ikke der var nogen der var i tvivl om.

Samlet lægger forslaget op til, at vi får samlet de forskellige ordninger i én lov, men jeg synes alligevel, der er mange ting, som man ikke har fået hentet med over. Men o.k., sådan set er det i orden, at vi i hvert fald får én lov, så de mennesker, der havner i denne situation, kan nøjes med at slå op i én lov for at se, hvordan deres retsstilling er. Jeg har så ladet mig fortælle, at grunden til, at der ikke er bestemmelser i dette lovforslag om, at man ophæver de andre bestemmelser i nogle andre love, så man ikke får en dobbelt lovgivning, er, at de bestemmelser er med i et andet lovforslag. Så

kan vi jo håbe på, at det bliver vedtaget. Hvis ikke det gør det, ryger vi ud i et juridisk kaos. Men det bliver nok vedtaget, ikke mindst i betragtning af at vi har en flertalsregering.

Forslaget giver imidlertid ikke noget som helst incitament til, at man finder sig et rigtigt lønarbejde, og det giver dermed ikke noget incitament til at løse arbejdsløshedsproblemet i den ende. Det, man gør, er, at man udskyder tiden, og ikke andet.

Jeg må også fastholde, at man faktisk cementerer, at hvis de unge ledige ikke vil, eller hvis de ikke gider møde frem, så har man ingen muligheder for at sanktionere det.

Det må være et krav fra det offentliges side, at man har pligt til at tage imod kommunens tilbud. Hvis ikke man ønsker at tage imod det, eller hvis ikke man giver fremmøde og man ikke har en relevant årsag til at blive væk, må der ske et fradrag i de penge, man får udbetalt. Noget for noget. Hvis ikke der er den konsekvens, opdrager vi unge mennesker til, at de kan blæse på det hele, for de skal nok blive hjulpet alligevel. Og det er sandelig ikke et godt signal at sende!

Men vi har nu også igennem mange år oplevet, at man har forsøgt at lægge det ud til kommunerne. Man har forsøgt at lade kommunerne løse disse problemer, og jeg tror, det er tiden, hvor vi må begynde at sande, at det er kommunerne ikke de allerbedste til at gøre. Der er nogle steder, hvor det går meget godt, men generelt må vi sige, at det offentlige ikke magter at løse den opgave, sådan som Folketinget har skruet lovgivningen sammen i øvrigt.

Derfor er det på tide, at vi finder nogle nye veje og i hvert fald får præciseret lovgivningen og hele ordningen på en sådan måde, at der er et klart incitament til, at man finder sig et rigtigt arbejde. Det er jo ikke sagen, at vi har en mængde arbejde, der skal gøres, og de, der er ledige, de må så være ledige. Mængden af arbejde er jo ikke konstant. Den er konstant svingende, og den kan udvides, hvis Folketinget vil være med til det.

Jeg tror, forslaget er ganske velment, men det er og bliver nogle lappeløsninger på nogle symptomer, på nogle problemer, der starter et helt, helt andet sted, og på et eller andet tidspunkt havner de så i Socialudvalget. I stedet for alle disse lappeløsninger skulle Folketinget hellere koncentrere sig om selve problemet.

[Tom Behnke]

Der er i hvert fald behov for en belysning af dele af forslaget, inden vi tager endelig stilling til det, men jeg kan da sige, at med den debat, der har været her, er vi ikke særlig positivt indstillet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er lidt ked af, at der er blevet sået tvivl med hensyn til, om det, jeg sagde tidligere, var korrekt. Jeg mener, det er korrekt, at der med dette forslag ikke sker noget i forhold til det eksisterende, således at man ikke kan tage de yderste penge fra folk.

Og så bliver jeg nødt til at sige, at ude i kommunerne må det her virke meget fortænkt, for problemet er, at der ikke er arbejdspladser nok. Hvis der var det, stod vi jo slet ikke med alle disse lappeløsninger.

Men hvis unge mennesker sendes ud til noget og ikke møder op, har kommunalbestyrelsen jo den mulighed at sige til de unge mennesker: Det skal kunne betale sig at arbejde, I får jeres bistandshjælp plus 1.000 kr. mere om måneden, og så møder I op her, og så ser vi, hvordan det går efter 6 måneders forløb. Og i det øjeblik I ikke møder op, får I ikke de 1.000 kr. mere om måneden. Det står jo i lovforslaget, at sådan kan de gøre, og egentlig burde der stå, at sådan skulle de gøre, for så var vi jo ude over denne principielle diskussion. Der kan jo være noget rigtigt i, at det skal kunne betale sig at bestille noget – på den ene side. Men på den anden side står det altså over for, at man ikke kan tage det yderste økonomiske sikkerhedsnet fra folk. Man kan ikke bare sige: I kan passe jer selv!

Til slut skal jeg sige, for det glemte jeg i første omgang, at vi ser med glæde på, at der nu bliver lavet denne forsøgspulje. Vi ville også se med glæde på det, hvis man virkelig kunne få ind i denne lovgivning, at kommunerne skulle give de unge 1.000 kr. mere, når de var i disse forløb, for så fik vi ræson på det, og så var vi fri for en hovedløs diskussion resten af denne dag og kommende dage. For vi bliver jo ikke færdig med den, når principperne støder mod hinanden.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg synes i hvert fald, det er rart, at vi nu efterhånden har fået snakket os lidt tættere på hinanden. Nu er vi jo enige om, at det, der er tale om, er den ekstra tusindkroneseddel om måneden, som kommunerne har mulighed for, og det er jo rigtigt. Det fremgår klart og tydeligt af forslaget, at jf. § 18 kan disse ekstra penge tages fra den pågældende, hvis man ikke giver fremmøde. Det er ikke dér, vandene skilles.

Men hvis disse unge mennesker, der er ude på det yderste, er så betrængte – det er et minimumsbeløb, som mange næsten ikke tror på at man kan leve for – kan de jo bare give fremmøde. Det er jo ikke et spørgsmål om, at vi siger til dem: I kan bare passe jer selv. Det er et spørgsmål om, at vi vil have en ordening, hvor de unge mennesker ikke kan sige: Det rager ikke det offentlige, hvad jeg laver, og hvis jeg ikke gider give fremmøde på mit arbejde, så skal de ikke komme og gøre noget som helst ved det. Jeg skal bare have mine penge, for det har jeg lov til, og det har jeg krav på.

Det er den forskel, der ligger i det.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jamen så lad os da tale lige ud af posen!

Hvis vi nu forudsætter, at en ung mand virkelig har været i en social deroute, er endt som narkoman, har tæsket rundt i det i en 10-15 år, og det er lykkedes ham på en eller anden måde at komme lidt ud af det, og så står han dér. Hvis han ikke er inde under andre sociale spærringer end netop det at være arbejdsløs, skal han ifølge denne lovgivning også have et tilbud. Ærlig talt, skulle han efter en sådan deroute, efter det kæmpearbejde, som det er at komme ud af det, straffes på sin bistandshjælp, hvis han ikke magter at gå ud og tage et 20-timers-arbejde lige efter en kort periode, hvor det er lykkedes ham at komme ud af misbruget? Sådan kan man tage andre eksempler også. Er det virkelig det, man mener? Det er det jo ikke. Det kan ikke passe, at det er det, man mener.

Alle andre kommer jo under disse ordninger, og så kan man klare det, hvis vi bliver enige om, at kommunerne skal afsætte disse penge. Så kan man klare det, og så er vi ude over vores principrytteri her. Men husk nu på, at bag alle principrytterne ligger der nogle mennesker, vi har med at gøre.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg forstår godt, at fru Lilli Gyldenkilde ligesom vil prøve at trække lidt i den anden retning, og nu skal vi have det sat i relief. Fru Lilli Gyldenkilde kommer med et eksempel med en mangeårig narkoman, der bliver afvænnnet og så skal ud i beskæftigelsestilbud osv., og ville det så være rimeligt, at man stiller de krav?

For det første vil en narkoman, der står i en sådan situation, alene af helbredsmæssige årsager kunne melde sig syg og ikke komme, så det ville være det, der var årsagen til, at man ikke kom; så er der ligesom en legitim årsag til, at man ikke giver fremmøde på sit arbejde. Det var det, jeg var inde på, og det er det, jeg har understreget hele tiden: Hvis der er en legitim årsag til, at man ikke kommer, er det selvfølgelig i orden. Men hvis man ikke kommer, fordi man har lavet alt muligt andet og måske er kommet for sent i seng og ikke lige kan komme op om morgenen og man i øvrigt er ret ligeglad med det hele, så er det, vi skal skride ind.

Det er klart, at hvor der er en reel årsag til, at de ikke kommer, skal vi selvfølgelig tage hånd om dem, og på det punkt er fru Lilli Gyldenkilde og jeg helt enige. Dem, der er så svage, at de ikke kan tage vare på sig selv, har vi selvfølgelig en forpligtelse til at hjælpe og give en særlig hjælp.

Addi Andersen (CD):

Centrum-Demokraterne tilslutter sig lovforslaget uden særlige bemærkninger. Jeg vil dog gerne give udtryk for CD's tilfredshed med; at visitationsperioden bliver forlænget fra 2 til 6 uger.

Og så vil jeg gerne sige til sidst, at jeg personlig er mest enig i det, fru Lilli Gyldenkilde har udtalt heroppefra om denne sag.

Dorit Myltoft (RV):

For mig at se er og bliver dette lovforslag en appeløsning, men desværre er vi i en situation, hvor vi hverken menneskeligt eller samfundsmæssigt har råd til at forkaste selv lappeløsninger.

Når det er vilkårene for lovgiverne, for de kommunale myndigheder og for de mennesker, det hele skal gavne, så er det vigtigt at sikre, at de lovgivningsmæssige rammer kan

rumme mangeartede initiativer under det fælles formål uden unødigt snærende bånd. Det er ud fra den synsvinkel, jeg støtter det foreliggende lovforslag og i tråd hermed forslaget om en forsøgspulje til forsøg over i alt en 2-årsperiode.

Jeg vil tillade mig at erindre om, at begrundelsen for lovforslaget helt enkelt er, at vi alle er forpligtet af et medmenneskeligt ansvar for hinandens vilkår. Og er det for nogle ikke begrundelse nok, kan jeg sige af egen erfaring, at selv det mest forhutlede menneske har i sig drømmen om et bedre liv. Og til et bedre liv hører familie, hjem og job. Ingen må tage det håb fra nogen, og derfor er kravet om aktivering så væsentligt. At blive mødt med krav og forventninger burde være en menneskeret og er forudsætningen for selvrespekt og positiv selvopfattelse.

Skulle dette stadig ikke være begrundelse nok, kan jeg henvise til de sociale spændinger, der har givet sig så forfærdelige udslag f.eks. i Los Angeles. Alt, hvad der kan gøres for at undgå sociale spændinger i Danmark, skal gøres – små som store tiltag.

Vi er begyndt at tale om »de udstødte«, men vi skal gøre os klart, at de ikke eksisterer uden udstødere. De to grupper hænger sammen som ærtehalm. Det er i erkendelse heraf, at vi skal støtte ethvert forslag, der tager sigte på at bryde symbiosen mellem udstødte og udstødere.

Når det drejer sig om de helt unge, er det hensigten, at tilbudet om aktivering sættes ind så hurtigt som muligt. Det ved alle. Men ordningen skulle også gerne kunne administreres så fleksibelt som muligt af kommunerne, og det er baggrunden for, at tilbud til de helt unge skal påbegyndes senest efter en periode med 6 ugers kontanthjælp. Men det skal trods alt ikke forhindre, at der tages hånd om de svage stillede unge på et langt tidligere tidspunkt.

Det ser ud til, at vi er ved at have nogle år-gange af unge over 25 år, som ikke er kommet ordentligt ind på arbejdsmarkedet. Jeg er derfor tilfreds med, at aktiveringsindsatsen udvides til denne gruppe.

Det Radikale Venstre støtter det foreliggende forslag.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg må endnu en gang takke for den positive behandling af forslaget. Der har været rejst

[Socialministeren]

nogle spørgsmål, som vi selvfølgelig vil gå videre med i Socialudvalget.

Forskellige ordførere har været inde på spørgsmålet om visitationsperiodens længde, og fru Pia Christmas-Møller talte om, at det næsten tangerede forligsbrud. Jeg er selvfølgelig ked af det, hvis fru Pia Christmas-Møller har den opfattelse. Aktiveringsforliget går frem til 1. januar 1994, men det er klart, vi må se på forskellige ting i udvalget.

Jeg har hele tiden oplevet den diskussion, vi har haft om visitationsperioden, sådan, at vi grundlæggende har den samme holdning, altså at det handler om at få gjort noget for de unge. Men med de begrænsede ressourcer bliver det til en diskussion om, hvor meget man skal satse dem på de svageste unge, på dem, der har brug for et tilbud. Vi har haft den diskussion før, og jeg forstår godt både fru Pia Christmas-Møllers og fru Eva Kjer Hansens synspunkt på sagen.

Med hensyn til hvorvidt man kan have sanktioner over for dem, der bliver væk fra aktiveringstilbudet, kan jeg huske, vi havde en længere drøftelse i et samråd i Folketingets Socialudvalg på baggrund af en sag fra Holstebro. Helt grundlæggende er det vigtigt at skelne mellem den situation, hvor man afslår et tilbud, og den situation, hvor man er i et tilbud og bliver væk.

Når man er i et tilbud og bliver væk, ligger der jo i den eksisterende lov nogle muligheder, som vi også var inde på i samrådet. Det er muligheder, som er besværlige for kommunerne, men de er der. Det er imidlertid ikke så ligetil at ændre loven, sådan at man kunne få andre muligheder, netop fordi det er det nederste sikkerhedsnet, som det også er blevet sagt. Men der ligger stadig væk de to muligheder, nemlig en dag til dag-afregning eller en afregning over en lidt længere periode.

Den nye mulighed i lovforslaget, sådan som det nu er formuleret, er den, at man giver en lille godtgørelse. Det er den mulighed, der i dag ligger i forsøgsparagraffen. Så vidt jeg husker, er det § 138 d, hvorefter man kan give en lille godtgørelse, som man så kan trække i, hvis den pågældende bliver væk. Nu får kommunerne mulighed for at finansiere denne godtgørelse over den pulje, der ifølge forslaget skal finansiere aktiveringstilbudene.

Det er de muligheder, der ligger i lovforslaget, sådan som det er formuleret.

Fru Lilli Gyldenkilde spurgte, om forslaget kunne blive lidt mere rummeligt, hvis unge mennesker var i gang med en aktivitet, der fungerer, og dér ser jeg § 8 som en udvidelse. Om udvidelsen er stor nok til at rumme det, fru Lilli Gyldenkilde snakkede om, er lidt en definitionssag, men tankegangen er i hvert fald at gøre forslaget lidt mere rummeligt.

Med hensyn til den pulje, som både fru Eva Kjer Hansen og hr. Tom Behnke var inde på, vil jeg sige til fru Eva Kjer Hansen, at det ikke er sådan, at jeg skal sidde og fordele pengene. Det var tanken at få dem delt ud til kommunerne, så de kunne bruge dem efter bestemte retningslinier som en mulighed for at få nogle nye aktiviteter i gang og som en forsøgsordning over 2 år. Jeg har indflydelse på, hvordan pengene skal bruges, gennem de retningslinier, der bliver lagt for puljen, men det er ikke sådan, at de skal uddeles centralt til hvert enkelt projekt.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser er det rigtigt, at de ikke er særlig præcise, når det gælder beregningerne af, hvad det vil koste at aktivere kontanthjælpsmodtagere over 25 år, men lovforslaget er heller ikke særlig præcist formuleret om forpligtelserne til kommunen med hensyn til omfanget af aktiveringstilbudet. Det er sådan set med velberåd hu, fordi det er en større mundfuld, kommunerne skal i gang med, og det er meget vigtigt, at kommunerne selv oplever, at dette her sker i et fornuftigt tempo og ud fra den enkelte kommunes muligheder og situation.

Vi siger, at kontanthjælpsmodtagere over 25 år skal have et aktiveringstilbud efter 12 måneder på kontanthjælp, og har valgt ikke at sige, at det skal være af den og den varighed og på de og de betingelser, men i første omgang at lade det være op til kommunerne og så følge det tæt og se, hvad resultatet bliver. Erfaringerne i øjeblikket viser, at der sker meget i de enkelte kommuner, og at man er meget ansvarlig med hensyn til også at give ældre kontanthjælpsmodtagere tilbud – og fornuftige tilbud.

Men som det også fremgår af lovforslaget, er spørgsmålet om økonomien noget, der skal forhandles med kommunerne, og det vil det også blive.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

[Pia Christmas-Møller]

Jeg takker ministeren for besvarelsen, men jeg vil gerne bede ministeren helt tydeligt bekræfte, at der for så vidt angår unge under 25 år, som er omfattet af ungdomsydelsesordningen, er tale om både en ret og en pligt til at modtage de anviste aktiveringstilbud. Det vil jeg meget gerne have skåret ud i pap – ikke mindst af hensyn til fru Lilli Gyldenkildes indlæg tidligere i dag. Hvis man afslår et relevant tilbud, er pengekonten lukket, når man er omfattet af ungdomsydelsesordningen.

Jeg vil gerne have bekræftet, at det er retstilstanden nu, og at det også er retstilstanden efter dette lovforslags eventuelle vedtagelse.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det, fru Pia Christmas-Møller omtaler, ligger ikke specielt i ungdomsydelsesordningen. Det ligger i bistandslovens § 40, hvorefter man skal være til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er det, der er grundlaget for det: at man ikke må afslå et tilbud, fordi man så ikke opfylder den forpligtelse. Så i den forstand er det en pligt. Og det er en pligt, men det er også sådan, at den unge og andre får forskellige tilbud, og at man vurderer ud fra den enkeltes situation.

Jeg forstår godt fru Lilli Gyldenkilde, der siger, at det er en gensidig situation, hvor man også skal tage udgangspunkt i den enkelte unges situation og forsøge at finde et tilbud, der passer til den unges forudsætninger. Sådan mener jeg også det er blevet administreret.

Men principielt set er det rigtigt, at der er en pligt til at tage imod tilbudet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er lidt ked af ministerens sidste besvarelse. Jeg synes, den forplumrede debatten en smule.

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte – hvis det ikke er muligt her, så i udvalget – at netop for ungdomsydelsesordningen er der den særlige betingelse, at hvis man afslår et tilbud, mister man kontanthjælpen. Der er en væsentlig forskel på ungdomsydelsesordningen og det øvrige bistandssystem. Jeg er fuldt ud opmærksom på, at man skal være til rådighed og tage imod tilbud osv., også hvis man ikke er omfattet af ungdomsydelsesordningen, og hvis man søger bistand på grund af ledighed, men det er nogle helt andre bestemmelser. Der er vi

ude i det, jeg kalder grøn sæbe, for dér har vi ikke rigtig sanktionerne osv., men på ungdomsydelsesordningens område er der en helt klar ret og en helt klar pligt, og der er også en helt klar konsekvens.

Det vil jeg meget gerne have at ministeren helt utvetydigt kan bekræfte her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

I bistandslovens § 40 står der, at ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælp, som ægtefællen har udnyttet sine arbejdsmuligheder, og så er der en lang klamamse med hensyn til, hvornår man kan sige fra over for det. Der er ingen, der har anfægtet bistandslovens § 40. Der er ingen, der har anfægtet, at der i det lovforslag, vi diskuterer her, står, at kommunerne får en pligt til at tilbyde arbejde, og at de pågældende får en ret til at modtage arbejde. Det er der ikke nogen der overhovedet anfægter. Det står der klart og tydeligt.

Men det er ifølge gældende ret sådan, at man ikke uden videre kan tage det yderste sikkerhedsnet fra folk, og jeg håber ikke, det vil lykkes med denne debat at nå dertil, at man skal kunne det, for så kommer vi i uoverensstemmelse med Menneskerettighedskonventionen i dette land. Jeg tror nok, vi skal kigge lidt nærmere også på Menneskerettighedskonventionen. Ja, det kan ikke nytte noget at ryste på hovedet. Vi har rettigheder i forhold til, hvad vi har underskrevet og ratificeret af den slags. Og man kan ikke tage det yderste sikkerhedsnet fra folk.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Den skal blive meget kort.

Jeg mener, at socialministeren må komme herop og give os et klart svar på, hvad retstilstanden er, og specielt efter, ja det vrøvl, fru Lilli Gyldenkilde kom med her. Det må socialministeren have som paratyden, og ellers må hun spørge sine embedsmænd. Vi må have svaret nu. Jeg synes, det er højst utilfredsstillende, at ministeren bliver siddende oven på det her.

Socialministeren (Karen Jespersen):

[Socialministeren]

Der er ingen ændring i ungdomsydelsen i dette lovforslag sammenlignet med den eksisterende ungdomsydelse. Med hensyn til uddybende svar vil jeg henvise til Socialudvalget, da det er ved at udvikle sig til en mere juridisk diskussion om menneskerettigheder. Men der er ingen ændring i forhold til den eksisterende ungdomsydelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 316:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Supplerende tilskud til forældre på orlov til børnepasning).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 19/5 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Jan Petersen (S):**

Socialdemokratiet kan støtte socialministerens lovforslag. Vi betragter det som et godt og nødvendigt supplement til orlovsreformen, et supplement, som gør det muligt for kommunerne for egen regning – det er også nævnt tydeligt i forslaget – at supplere orlovsydelsen og give mulighed for, at indkomster over 137.000 kr. kan få en 80 pct.-refusion i forhold til deres tidligere løn. Vi når altså op på, at mennesker med en indkomst på 180.000 kr. kan få 80 pct. af indkomsten. Det tror vi kan medvirke til, at flere vil anvende forældreorloven, og dermed opfylder vi det familiepolitiske behov bedre, end hvis det var den rene orlovsreform for forældreorloven, vi stod med.

Jeg skal understrege, at vi også ser det som et led i at få nedbragt ventelisterne til dagtilbud, idet vi hermed kan skabe mere rotation i dagtilbudsordningerne, i og med at flere går på forældreorlov.

Jeg skal på vores vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Pia Christmas-Møller (KF):

Her er tale om et højest besynderligt forslag. Det minder – undskyld mig – mest af alt om et gadekryds imellem Kristeligt Folkeparti og Socialdemokratiets politiske synspunkter. Her er tale om, at man vil give kommunalbestyrelsen mulighed for at give forældre, der i forvejen er begunstiget med en orlovsydelse til børnepasning, yderligere støtte helt op til 35.000 kr. årligt, hvis de har børn under 3 år.

Vi ser samtidig, at Kristeligt Folkeparti har afvist vores frit valg-forslag, som gav kommunerne mulighed for at give forældre med børn et kontant tilskud som alternativ til en offentlig daginstitutionsplass. Kristeligt Folkeparti var nødt til at stemme imod vores forslag, efter at de indgik i regeringen, og dette er det pauvre resultat, de har fået til gengæld. For hvad handler det her om? Det handler om at begunstige en lille gruppe, som i forvejen er begunstiget med en ydelse svarende til 80 pct. af dagpengesatsen. Det er en betingelse, at man er medlem af en a-kasse, og at man er dagpengeberettiget. Det er en lille gruppe, som bliver begunstiget, uden at andre får nogen som helst muligheder.

Den anden del af forslaget – den socialdemokratiske del, sådan som jeg ser det – er et forsøg på at udhule vores forlig om orlovsordningerne. Det er ikke nogen hemmelighed, at Socialdemokraterne gerne havde set, at orlovsydelsen skulle udgøre den højeste dagpengesats. Det kom de ikke igennem med. Det var en indrømmelse til os, at det skulle være 80 pct.-satsen, der skulle gælde, men så forsøger man via dette besynderlige forslag at udhule vores aktiveringsforlig ved at give mulighed for, at kommunerne kan kompensere op til højeste dagpengesats.

Det er den mest besynderlige konstruktion, man længe har set her i Folketinget. Jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke har kunnet holde skæg for sig og snot for sig. Jeg synes, det er ærgerligt, at en god sag skal misbruges på den-